

H KIRCAALI HABER

18 Haziran 2025 Çarşamba Yıl:19 Sayı (Број): 706 Haftalık Siyasi ve Aktüel Gazete Цена: 1.00 лв.; 0,50 EURO

Türkiye'nin Sofya Büyükelçisi Uyanık: "BOTAŞ Anlaşması En İyi Niyetle İmzalandı"

Türkiye'nin Bulgaristan Büyükelçisi Mehmet Sait Uyanık, göreve gelişinden bu yana ilk televizyon röportajını BNT'ye verdi. Uyanık, ikili ilişkiler, enerji iş birliği, ekonomi, turizm, güvenlik ve kültürel bağlara dair önemli mesajlar paylaştı.

İkili İlişkilerde Büyük Potansiyel

Uyanık, Türkiye ve Bulgaristan arasında siyasi, ekonomik ve kültürel ilişkilerin çok iyi düzeyde olduğunu, ancak daha da geliştirilebilecek büyük bir potansiyelin bulunduğunu vurguladı. Türk yatırımlarının Bulgaristan'da 3 milyar euroyu aştığını, ticaret hacminin ise 7,7 milyar euroya ulaştığını, hedefin 10 milyar euro olduğunu belirtti.

BOTAŞ Anlaşması ve Enerji Krizi

Gündemdeki BOTAŞ-Bulgartansgaz enerji anlaşmasına da değinen Uyanık, bu anlaşmanın Rusya-Ukrayna savaşı nedeniyle yaşanan enerji krizinde Bulgaristan'a destek amacıyla, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yönlendirmesiyle imzalandığını söyledi. Ticari nitelikteki bu anlaşmanın iyi niyetle yapıldığını, ancak detaylarının şirketler ara-

sında gizli tutulduğunu ve siyasi tartışmalardan uzak değerlendirilmesi gerektiğini ifade etti.

Turizm ve Sağlık Turizmi Öne Çıkıyor

Büyükelçi, Bulgaristan'dan geçen yıl 3 milyon kişinin Türkiye'yi, Türkiye'den ise 2,2

milyon kişinin Bulgaristan'ı ziyaret ettiğini aktardı. Sağlık turizmi kapsamında ise son 5 yılda yaklaşık 100 bin Bulgaristan vatandaşı Türkiye'de sağlık hizmeti aldı.

Güvenlik ve Sınır İşbirliği

Göç ve sınır güvenliği konula-

rında iki ülkenin İçişleri Bakanlıkları ve gümrüklerinin yoğun işbirliği yürüttüğünü belirten Uyanık, Türkiye-Bulgaristan-Yunanistan arasında kurulan ortak temas grubu sayesinde yasa dışı göçte büyük düşüş yaşandığını ve Bulgaristan'ın Şengen'e kabulünün bu süreci daha da olumlu etkilediğini söyledi.

Ulaşım Altyapısında Gelişmeler

Kapitan Andreevo Sınır

Kapısı'nın dünyada en yoğun kullanılan kara sınır kapısı haline geldiğini belirten Uyanık, bu nedenle hem Kapitan Andreevo hem de Lesovo kapılarının modernize edilmesi ve kapasitelerinin artırılması için çalışmalar yürütüldüğünü açıkladı.

Kültür Merkezi Çağrısı

Uyanık, Türkiye'nin Sofya'da henüz bir kültür merkezi olmadığını, bunun eksiklik olduğunu belirterek, önümüzdeki yıllarda hem Bulgaristan'da hem Türkiye'de karşılıklı kültür merkezlerinin açılması için çaba göstereceklerini söyledi.

Rusya-Ukrayna Savaşı ve Barış Çabaları

Türkiye'nin, savaşın başından bu yana Rusya ve Ukrayna arasında arabuluculuk rolünü üstlendiğini vurgulayan Uyanık, son dönemde yapılan esir değişiminin bu diplomatik çabaların bir sonucu olduğunu belirtti. Amacın kalıcı ve adil bir barış olduğunu söyledi.

Bölgesel İşbirliği ve Güvenlik

Türkiye ve Bulgaristan'ın NATO içinde ve bölgesel düzeyde doğal ortaklar olduğunu dile getiren Büyükelçi, Karadeniz'deki NATO mayın temizleme grubu kapsamında Türkiye, Bulgaristan ve Romanya'nın 22 mayını etkisiz hale getirdiğini ve bu tür iş birliklerinin daha da artırılması gerektiğini ifade etti.

Belene Toplama Kampı Mağdurları Persin Adası'nda Anıldı

1984-1989 yılları arasında Bulgaristan'daki totaliter rejimin Türk ve Müslüman kimliğine sahip vatandaşlara yönelik uyguladığı zorunlu asimilasyon politikalarına karşı direndikleri için hukuksuz şekilde Belene toplama kampına gönderilen 550'den fazla soydaşımız ile önceki dönemlerde aynı kampta acı çeken binlerce kişinin anısına, Persin Adası'nda anlamlı bir anma töreni düzenlendi.

Törene, Belene kampında insanlık dışı muamelelere maruz kalan mağdurların yanı sıra, onların aileleri, insan hakları savunucuları ve çok sayıda vatandaş katıldı. Anma etkinliğinde geçmişle yüzleşmenin önemi vurgulanırken, kurbanların acılarının unutulmaması çağrısı yapıldı.

Büyükelçi Uyanık da Katıldı

Törene Türkiye Cumhuriyeti'nin Sofya Büyükelçisi Mehmet Sait Uyanık da katılarak, Belene mağdurlarına ve yakınlarına destek verdi. Büyükelçi Uyanık, Türkiye'nin her zaman tarihi hafızanın korunmasına, insan haklarına ve adalet arayışına önem verdiğini belirtti. Büyükelçinin varlığı, Türkiye'nin soydaşlarının yaşadığı tarihi acılara verdi-

ği desteğin bir göstergesi olarak değerlendirildi.

Resmi Hükümet Temsilcileri ve STK'lar da Hazır Bulundu

Anma töreninde Bulgaristan

Adalet Bakanı Georgi Georgiev, Savunma Bakan Yardımcısı Radostin Iliev ve Ulusal Meclis'ten milletvekilleri de hazır bulundu. Resmi yetkililerin katılımı, geçmişin karanlık sayfalarıyla yüzleşmesine yönelik devlet düzeyindeki iradeyi de ortaya koydu.

Etkinliğin organizasyonunda büyük katkısı olan Balkanlarda Adalet, Haklar, Kültür ve Dayanışma Derneği (BAHAD) ile sürece destek veren tüm sivil toplum kuruluşlarına teşekkür

edildi. Tören boyunca yapılan konuşmalarda, Belene kampının yalnızca bir toplama kampı değil, aynı zamanda halkların özgürlük ve kimlik mücadelesi-

nin bir sembolü olduğunun altı çizildi.

Toplumsal Hafıza ve Adalet Mesajı

Anma etkinliği, Belene mağdurlarının anılarına saygı duruşu, çiçek bırakma töreni ve dualarla sona erdi. Katılımcılar, geçmişin acılarını unutmayarak geleceğe daha güçlü ve adaletli bir toplum bırakma temennisinde bulundu. Törende sıkça vurgulanan mesaj ise açıktı: "Unutursak, bir daha yaşanır."

Bulgaristan'dan göçe zorlanan soydaşların anavatanına gelişinin üzerinden 36 yıl geçti

Bulgaristan'dan baskılar sonucu göçe zorlanan Türklerin anavatanına gelişinin üzerinden 36 yıl geçti.

Trakya Üniversitesi Göç ve Mübadele Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Doç. Dr. Hacer Ateş, AA muhabirine yaptığı değerlendirmede, Bulgaristan Komünist Partisi'nin ülkedeki Türk nüfusunu demografik bir tehdit olarak gördüğünü ve 1984 yılında dönemin lideri Todor Jivkov'un başlattığı "soya dönüş" projesiyle Türk azınlığı asimile etmeye çalıştığını anlattı.

Bu politika kapsamında Türkçe isimlerin yasaklandığını, Türkçe konuşmanın engellendiğini ve dini vecibelerin yerine getirilmesine izin verilmediğini belirten Ateş, "Türk çocuklarının sünnet edilmesi yasaklandı, Kur'an-ı Kerim ve Türkçe kitap bulunduranlar gözaltına alındı, hatta cenazelerin Hristiyan mezarlıklarına

gömülmeye çalışıldığı vakalar yaşandı." ifadelerini kullandı.

-İlk direniş Kırcaali'den başladı

Uygulamalara karşı ilk kitlesel direnişin 26 Aralık 1984'te Kırcaali'de başladığını hatırlatan Ateş, protestoların ülke geneline

yayıldığını, on binlerce kişinin gözaltına alındığını, bazılarının öldürüldüğünü ve pek çoğunun Belene gibi toplama kamplarına gönderildiğini aktardı.

Ateş, uluslararası kamuoyunun baskısıyla Bulgaristan'ın asimilasyon politikasını sonlandırmak

zorunda kaldığını, bunun yerine Türk nüfusu azaltmak için zorunlu göç politikasına başvurduğunu kaydetti.

- 81 günde 310 bin kişi Türkiye'ye geldi

1989 Mayıs ayı sonunda başlayan göç hareketinde ilk kafilelerin 2

Haziran'da Edirne Kapıkule ve Kırklareli Dereköy sınır kapılarından Türkiye'ye giriş yaptığını anımsatan Ateş, "1989 yılında Bulgaristan'dan Türkiye'ye gerçekleşen göç 2. Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'daki en büyük zorunlu göç olarak adlandırılmaktadır. Türkiye, 21 Ağustos'a kadar açık kapı politikası uyguladı. Bu süreçte yaklaşık 310 bin kişi ana vatana geldi. 22 Ağustos'tan itibaren Türkiye'ye girişler vizeye bağlandı. 2 Haziran 1989'dan 1990 Mayıs ayı sonuna kadar toplamda 345 bin 960 kişi Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç etmek zorunda kaldı." değerlendirmesinde bulundu.

Göçmenlerin Edirne ve Kırklareli başta olmak üzere İstanbul, Tekirdağ, Bursa, İzmir, Sakarya, Balıkesir ve Eskişehir gibi birçok ile geçici iskanla sevk edildiğini ifade eden Ateş, ilk etapta belirlenen 17 iskan ilinin zamanla 41'e yükseldiğini belirtti.

Soydaşların büyük bölümünün Bulgaristan'da tüm mal varlıklarını bırakarak yalnızca yanlarında getirebildikleri eşyalarla Türkiye'ye geldiğini vurgulayan Ateş, "Bu göç, hem bireysel dramlar hem de toplumsal hafıza açısından derin izler bırakmıştır. Türk göç tarihinin en sarımsı ve kapsamlı olaylarından biridir." diye konuştu.

Kırcaali Haber

Bulgaristan-Türkiye Arasında Göçmen Kaçakçılığı Ağı Çökertildi

Bulgaristan ve Türkiye arasında insan kaçakçılığına yönelik yürütülen ortak operasyon sonucunda, uluslararası bir göçmen kaçakçılığı ağı çökertildi. Bulgaristan İçişleri Bakanlığı "Kriminal Polis" Dairesi Başkanı Angel Papalezov'un yaptığı basın açıklamasına göre, iki Bulgaristan vatandaşı, Türkiye'den Sırbistan'a uzanan sözde "Balkan rotası" üzerinde göçmen kaçakçılığı yaptığı şüphesiyle gözaltına alındı.

Operasyon, Bulgaristan ve Türkiye güvenlik birimlerinin yakın işbirliğiyle yürütüldü. Her iki ülkedeki istihbarat ve organize suç birimlerinin koordineli çalışmasıyla gerçekleştirilen baskınlar sonucunda, kaçakçılık faaliyetlerinde aktif rol oynayan iki şüpheli yakalandı. Bu kişilerin, Türkiye'den Avrupa'ya geçmeye çalışan düzensiz göçmenleri sınırdan yasa dışı yollarla geçirdikleri tespit edildi.

Gözaltına alınan şahısların Bulgaristan'dan Türkiye'ye kadar uzanan güzergâhta 100'ün üzerinde

araçla göçmen kaçakçılığı organizasyonunu destekledikleri öğrenildi. Edirne Cumhuriyet Başsavcılığı'nın öncülüğünde başlatılan yasal süreç kapsamında, zanlılar hakkında soruşturma açıldı.

İçişleri yetkilileri, şüphelilerin Türkiye topraklarında gerçekleştirdikleri yasa dışı faaliyetleri itiraf ettiklerini de bildirdi. Bu itirafların, yürütülen soruşturmada önemli delil niteliği taşıdığı belirtildi. Ayrıca bu tür organize suçlarla mücadelede, uluslararası iş birliğinin hayati öneme sahip olduğuna dikkat çekildi.

Yetkililer, bu operasyonun sadece bölgedeki insan kaçakçılığına değil, aynı zamanda sınır güvenliğini tehdit eden organize suç ağlarına karşı verilen mücadelede de önemli bir adım olduğunu vurguladı. Soruşturma devam ederken, güvenlik güçleri benzer yapılara karşı operasyonların sürecini bildirdi.

Başbakan Jelyazkov: Kurumlar artık fiyat spekülasyonuna karşı denetim gerçekleştiriyor

Bulgaristan Başbakanı Rosen Jelyazkov, düzenli Bakanlar Kurulu toplantısının başında yaptığı açıklamada, devletin tüketici fiyatlarını sıkı denetim altına alacak yeni bir adım attığını duyurdu. Ulusal Gelir Ajansı, Tüketiciyi Koruma Komisyonu ve Rekabeti Koruma Komisyonu, 3 Haziran itibarıyla tüketici sepetinde yer alan temel mal ve hizmetler üzerinde kalıcı ve önleyici bir denetim mekanizması uygulamaya başladı.

Bu denetimin; üreticiler, tedarikçiler ve perakendecilerle iş birliği içinde yürütüleceğini belirten Başbakan, uygulamanın temel hedefinin haksız fiyat artışlarını, spekülatif uygulamaları, kartelleşme girişimlerini ve tekelci davranışları engellemek olduğunu vurguladı.

Jelyazkov, "Bulgar ekonomisi, gerekçesiz fiyat artışlarına neden olabilecek bir yapıya sahip değil. Bu yüzden tüketici haklarını korumak için tüm paydaşlarla birlikte kararlılıkla hareket edeceğiz. Bu iş birliği, ekonomiye güven ve istikrar kazandıracak" dedi.

Yeni Danışma Mekanizması Kuruluyor

Başbakan, ayrıca hü-

kümetin tüm ekonomik paydaşlarla iletişimi güçlendirmek amacıyla yeni bir Danışma Mekanizması kuracağını da duyurdu. Bu yapı, işveren örgütleri, sendikalar ve sektörel birliklerle sürekli istişare içinde olacak ve piyasada yaşanabilecek denge-sizliklere erken müdahale imkânı sağlayacak.

Jelyazkov, mekanizmanın özellikle avronun yürürlüğe girmesinden önceki geçiş sürecinde fiyat istikrarını güvence altına almayı hedeflediğini be-

lirtti.

Euro'ya Geçiş İçin Bilgilendirme Kampanyası Başlıyor

Başbakan, hükümetin avroya geçiş sürecine ilişkin bilgilendirme kampanyasını da başlatmaya hazır olduğunu açıkladı. Kampanya, yasa gereği avronun resmi para birimi olarak yürürlüğe girmesinden altı ay önce başlayacak ve kamuoyuna yönelik geniş çaplı bilgilendirme çalışmaları içerecek.

Jelyazkov, "Amacımız,

halkımızın özellikle de hassas grupların sürece dair endişelerini gidermek. Siyasi manipülasyonlara zemin bırakmadan, şeffaf ve güvenilir bir geçiş süreci yürüteceğiz," ifadelerini kullandı.

Hükümet, önümüzdeki günlerde iş dünyası ve sivil toplum temsilcileriyle bir dizi toplantı gerçekleştirerek, yeni denetim mekanizması ve avroya geçiş süreci hakkında kapsamlı bir yol haritası ortaya koymayı planlıyor.

Kırcaali Haber

Başbakan Jelyazkov: Avro'ya geçiş, Bulgaristan ekonomisi için yeni bir sayfa açacak

Bulgaristan'ın Avro Bölgesi üyeliğine geçiş süreci önemli bir dönemece girerken, Başbakan Rosen Jelyazkov ve IMF Genel Direktörü Kristalina Georgieva, Sofya'da bir araya geldi. Başbakan Jelyazkov, Bulgar ekonomisinin önünde yeni bir sayfa açıldığını belirterek, Avro'ya geçişin ülkeye daha fazla güven, yatırım ve fırsat getireceğini vurguladı.

Jelyazkov, IMF'nin yaklaşık otuz yıl önce Bulgaristan'daki reform sürecinde kritik bir rol üstlendiğini hatırlatarak, "Bugün de halkın kaygılarını gidermekle kalmayıp, Avro'nun etkili bir şekilde benimsenmesiyle Bulgaristan ekonomisi ve toplumunun karşısında çok daha büyük fırsatlar olduğunu göstermek istiyoruz," dedi. Hükümetin temel önceliğinin 1 Ocak 2026 itibarıyla Avro'yu yürürlüğe sokmak olduğunu ifade eden Jelyazkov, Bulgaristan'ın Avro Bölgesi'ne üyelik hazır-

lıklarında son aşamaya gelindiğini açıkladı. Geriye kalan hazırlıkları mümkün olan en kısa sürede tamamlamak için yoğun çaba gösterildiğini belirtti.

Görüşme de, Bulgaristan'ın Avro'ya geçiş sürecinde kamu, finans ve reel sektörler de dahil olmak üzere her alanda önemli ilerleme-

ler kaydettiği vurgulandı. Stratejik belgelerin ve kilit yasaların kabul edildiğini, teknik hazırlıkların da büyük oranda tamamlandığını belirten Jelyazkov, özellikle bankacılık sektörünün Avro'ya tam anlamıyla hazır hale geldiğini söyledi. Ayrıca önümüzdeki dönemde Avro ile ilgili yoğun bir iletişim

kampanyasının da başlatılacağını sözlerine ekledi. IMF Genel Direktörü Kristalina Georgieva ise, Bulgaristan'ın Avro Bölgesi üyeliğini "ülke için mükemmel bir fırsat" olarak nitelendirerek, bunun ülkeye birçok avantaj sağlayacağını ifade etti. Georgieva, ilk olarak Avro'nun, Bulgaristan'ı yatırımcılar

için daha cazip bir ülke haline getireceğini ve bu durumun özellikle turizm sektörü açısından büyük önem taşıdığını söyledi. İkinci olarak, Avro'nun Bulgaristan'ı ekonomik risklere karşı daha korunaklı hale getireceğini vurguladı. Üçüncü olarak ise, Avrupa'nın küresel ekonomide daha güçlü bir liderlik rolü üstlenme şansına sahip olduğunu ve bu sürecin Bulgaristan'a yeni fırsatlar sunacağını dile getirdi.

Görüşme sırasında Başbakan Jelyazkov ve IMF Genel Direktörü Georgieva, küresel ekonomik riskler ve finansal

istikrar konularını da ele aldılar. Başbakan Jelyazkov, IMF'nin ve özellikle Georgieva'nın liderliğinde, en yoksul ve en savunmasız ülkelerin ekonomik sıkıntılarını hafifletmek için yapılan çalışmalarını memnuniyetle karşıladığını ifade etti. Georgieva ise, "Dünya birçok zorlukla karşı karşıya; küresel büyüme düşük, borç seviyesi yüksek. Bu durumdan çıkış yolu ise daha fazla borçlanmak değil, daha yüksek büyüme, daha yüksek verimlilik ve işletmelerin ekonomiyi ileri taşıyabilmesi için daha iyi iş ortamı sağlamaktır," dedi.

Kırcaali Haber

Kırcaali'nin "Yunak" takımından Ulusal Şampiyonada güçlü performans

Kırcaali'nin "Yunak" Takımı, 31 Mayıs'ta Varna'da düzenlenen bench press (ekipmanlı ve ekipmansız) Ulusal Halter Şampiyonası'nın ikinci turunda 8 sporcusuyla güçlü bir performans ortaya koydu. Yarışma, ülkenin önde gelen güç sporcularını bir araya getirirken, Kırcaali ekibi hem kadınlar hem gençler hem de erkekler ve veteranlar kategorilerinde önemli başarılar elde etti.

Kadınlar kategorisinde, 69 kilo sıklığında Radostina Lulova ekipmanlı bench press'te 112,5 kilo kaldırarak kişisel rekorunu geliştirdi ve bu derecesiyle ekipmanlı kadınlar kategorisinde "Şampiyonların

Şampiyonu" unvanını kazandı. Aynı kiloda mücadele eden Belkız Sadık ise ekipmansız bench press'te kişisel rekorunu 62,5 kiloya taşıyarak istikrarlı bir performans sergiledi.

Erkekler kategorisinde 74 kiloda Mustafa Mustafov altın madalya kazanarak birinci olurken, 120 kiloda Hristo Deliyiski 182,5 kiloluk derecesiyle üçüncü sırayı elde etti. 83 kiloda Zdravko Petrov ekipmanlı bench press'te kategorisinde birinci olarak "Şampiyonların Şampiyonu" ekipmanlı genel sıralamasında üçüncülük elde etti. Aynı kiloda Stiliyan Dimitrov ise ilk altıya girerek beşinci oldu.

Gençlerde (18 yaş altı) 74 kiloda Georgi Ivanov hem kendi kategorisinde birinci olmayı başardı hem de "Şampiyonların Şampiyonu" kupasını kazandı. Veteranlarda 83 kiloda Mihail Mihaylov ise birinci olarak mükemmel bir performans sergiledi.

Ardino Belediye Başkanı İzzet Şaban, Yeni Bir Turistik Mekanın Açılışını Gerçekleştirdi

Ardino Belediye Başkanı Müh. İzzet Şaban, Kırcaali bölgesindeki tek "Gizem Odası"nın (Escape Room) resmi açılışını gerçekleştirdi. Açılışa Belediye Meclis Başkanı Sezgin Bayram, Belediye Başkan Yardımcıları Necmi Mümünhocov ve Nasko Kichukov, oda-yı tasarlayan tarihçi ve yönetmen Emil Mihov (Gabrovo'dan), Belediye Müzesi sorumlusu Taner Çobanov, "Vasil Levski" lisesinden 10. sınıf öğrencileri, kamu temsilcileri, şehir sakinleri ve misafirler katıldı.

Açılıшта konuşan Belediye Başkanı İzzet Şaban, "Amacımız, bölgemizi ziyaret eden turistlerin Rodop Dağları'nı daha iyi tanıması, burayı sevmesi ve her gelişlerinde keyifli anılar biriktirmesi" dedi. Belediye olarak turizm alanında uzun vadeli bir kalkınma stratejileri olduğunu ve bunun için kararlı adımlarla çalıştıklarını vurguladı.

Şaban, "Ardino Belediyesi'nin toprakları, zengin bir kültürel ve tarihi mirasa, eşsiz doğal

güzelliklere ve görülme-ye değer turistik cazibe merkezlerine sahip. Bu değerlerin daha fazla ziyaretçi tarafından keşfedilmesi için çalışıyoruz" diye konuştu.

Yeni açılan "Gizem Odası" ise her yaşta ziyaretçiye hitap eden, modern ve yenilikçi bir eğlence deneyimi sunuyor. Günlük yaşamda sıradan görünen eşyalar burada zekice düzenlenmiş tu-

zaklara ve bulmacalara dönüşüyor. Gizli ipuçları, oyunculara heyecan verici bir final noktasına götürüyor. Oda hem çocuklar hem de yetişkinler için uygun; ailece de ziyaret edilebiliyor. Bölgenin tarihi ve önemli yerleriyle bağlantılı tasarımı sayesinde sadece eğlenceli değil, öğretici bir deneyim de sunuyor. Bir tür interaktif bilgi merkezi işlevi görüyor ve macera

oyunlarının ortalama 40-45 dakika süreceği belirtiliyor.

Yeni "Gizem Odası"nın sadece turistler için değil, aynı zamanda bölge sakinleri için de alternatif bir eğlence ve bilgi kaynağı olması hedefleniyor. Böylece Ardino, Rodoplar'daki en çekici turistik destinasyonlardan biri olma yolunda bir adım daha atılmış oluyor.

Güner ŞÜKRÜ

Bulgaristan'da komünist rejimin asimilasyon girişimleri fotoğraf sergisiyle anlatıldı

Bulgaristan'ın başkenti Sofya'da açılan "Sürgün (Banishment)" isimli sergide, ülkede eski komünist rejimin Türk ve Müslümanlara uyguladığı asimilasyon kampanyaları sonucu Türkiye'ye yapılan zorunlu göçü belgeleyen bazı orijinal fotoğraflar ilk kez izlenime sunuldu.

Türk fotoğrafçılar Behiç Günelan ve Süleyman Akman, 1989'a kadar hüküm süren 45 yıllık komünist rejimin zulmünden kaçan, isminden ve dininden vazgeçmeyi reddeden binlerce Bulgaristan vatandaşı, zorunlu göçten dolayı başta Kapıkule Sınır Kapısı olmak üzere çeşitli yerlerde yaşadığı dramı belgeledi.

Sofya'nın "Garnizon Atış Poligonu" sanat galerisindeki serginin açılışına katılmak üzere 55 yılın ardından Bulgaristan'a gelen, Bulgaristan doğumlu Süleyman Akman, duygularını AA muhabiriyle paylaştı.

Akman, "İlk vatanım Bulgaristan'a bu gelişimde kendi fotoğraflarımı ilk kez bir sergide görüp büyük sürpriz yaşadım. İnsanlarımızın muazzam acılar yaşadığı 1969 ve 1989'daki zorunlu göçle ilgili çektiğim bu fotoğraflar daha önce hiç gösterilmedi." dedi.

1951'de henüz 6 yaşındayken ailesiyle Türkiye'ye göçe zorlan-

dığını anlatan Akman, sözlerini şöyle sürdürdü: "O acılar hala bende.

dikkatimi çeken kadınların mücadelecisi ruhu oldu. 1968 genci olarak çok

luğum. Biz de bu travmanın bir parçasıyız." diye konuştu.

Göçü ben de yaşadım. Bende derin izler bırakan bir göçtü. Aynı göçü, aynı acıyı ben 6 yaşında yaşamıştım. Peşinden 1969'da da yaşadım. Yetmedi, 1989'da bir kez daha yaşadım. Bu beni çok üzdü ve gün oldu bu fotoğrafları sergilemeyi düşündüm. Türkiye'den önce Bulgaristan'da sergilenme durumu oldu."

Bursa'da 20 Nisan 1985'te göçmenlerin Bulgaristan'daki komünist diktatör Toddor Jivkov rejimine karşı düzenledikleri mitingde çekilen bir fotoğrafın en güçlü mesajı veren sergi fotoğraflarından biri olduğunu dile getiren Akman, "Bu fotoğrafta benim en çok

miting fotoğrafları çektim ama bu mitingdeki kadar çok kadının katıldığı başka bir miting görmedim." dedi.

- **"Mutlu çocukluğum burada kaldı"**

Bulgaristan'dan Türkiye'ye sürgün edilen insanlara çok üzüldüğünü belirten Akman, "Ailem Türkiye'ye göç etti. Niye göç ettiklerini bilmiyordum ben. Büyük yaralar açtı bende. Arkadaşlarım geride kaldı. Mutlu çocukluğum burada kaldı. Orada sıfırdan yeni yaşama başlamak zorunda kaldım. İçime kapanık bir çocuk oldum. Derdimi anlatamaz oldum. Ailemden ayrılınca 20 yaşına kadar sürdü benim bu mutsuz-

Küratör Emi Baruh da serginin "özür" mesajı taşıdığını dile getirerek, "Komşu ve dostlarımız olan Türklerin kovulması üzerine, aradan geçen onca yılın ardından biz Bulgarlar, bu sergiyle onların çocuklarına 'Sizlerden özür dileriz' demek istiyoruz." ifadesini kullandı.

Türk ve Müslümanlar göçe zorlanırken, Bulgar vatandaşlarının baskıcı komünist rejime diremediğini söyleyen Baruh, şunları kaydetti:

"(Bulgaristan'da komünist rejimin devrildiği) 1989 yılı öncesini de yaşamış olan bizler, resmi propagandadan, asimilasyon ve zorunlu göçle

ilgili sözde 'soya dönüş' ve 'büyük seyahat' gibi kavramlar dinlerdik. Gerçekleri yalan sözle değiştirme çabaları, büyük bir suçun kökenini önemsizleştirmek demektir. (1989'da) 360 bin kişinin göçe zorlanmasını biz tek tek insani dramlara dönüştürmek zorundayız. Türklerin, bu büyük travmalarını kendi başına sırtlarında taşımalarına izin vermemeliyiz. Bu travmaya ortak olup özür borcumuzu yerine getirmeliyiz."

- **Asimilasyon kampanyası**

Bulgaristan'da eski Sovyetler Birliği'nin Kızıl Ordusunun kuşatması sayesinde 1944'te darbeye iktidara gelen komünist rejim, son dönemindeki kaçınılmaz çöküşünü hissedince milliyetçiliğe sarılıp "tek ulus-tek milliyet" oluşturma hayaliyle Türk ve Müslümanların etnik kimlik, din, dil ve kültür

özgürlüğünü sınırlandırmaya çalıştı.

Bulgaristan'da 45 yıl iktidarda kalan komünist elit, siyasi muhaliflerine karşı baskının en ağırını Türk ve Müslümanlara yönlendirdi.

Komünist diktatör Toddor Jivkov'un 1989'da devrilen rejiminin adını "Soya Doğu" verdiği baskıcı asimilasyon girişimi kapanmayan bir yara açtı.

1970'li yıllarda başlayan bu baskının, 1984-1989 döneminde zirveye ulaşarak 700 bin Türk ve Müslüman'ın sınır dışı edilip Türkiye'ye göçe zorlanması Toddor Jivkov'un 10 Kasım 1989'da devrilmesine neden oldu.

Asimilasyon kampanyası sırasında binlerce Türk ve Müslüman meydanlarda toplanıp protestolara katılırken, askerlerin ateş açması sonucu onlarca kişi hayatını kaybetti. AA

"Buket" Derneğinden Kırcaali'de Kurban Bayramı Konseri

Kurban Bayramı vesilesiyle "Buket" Kadınlar Derneği tarafından düzenlenen bayram konseri, şehir merkezindeki tiyatro binasının önündeki alanda gerçekleştirildi. Konser, Kırcaali Belediyesi'nin desteğiyle düzenlendi ve Kırcaali halkına bir hediye niteliğindedi.

Kırcaali Belediye Başkan Yardımcısı Veselina Tihomirova, Belediye Başkanı Erol Mümün adına, büyük Müslüman bayramı Kurban Bayramı'nı kutlayan herkesi selamladı.

Tihomirova, katılımcılara hitaben yaptığı konuşmada, "Türk şarkıları topluluğu "Buket" in sanat yönetmeni Pen-

ka Atanasova'ya bu akşam bize sunduğu muhteşem konser için içtenlikle teşekkür ederiz. "Buket" topluluğu, ulusal ve uluslararası sahnelerde şehrimizi defalarca layıkıyla temsil etmiştir.

Kurban Bayramı bize

merhamet, dayanışma ve affetmenin değerlerini hatırlatır. Bu, ailelerin bir araya geldiği, sadece yemeği değil, sıcaklığı, insanlığı ve umudu da paylaştığımız bir zamandır. Kurban Bayramı, birbirimize karşı daha iyi olmamızı,

muhtaçlara el uzatmamızı ve karşılıklı saygı ve anlayışa dayalı bir toplum inşa etmemizi teşvik eden bir bayramdır.

Kırcaali Belediye Başkanı adına, hepimize sağlık, refah ve evlerinizde bolca mutluluk diliyorum.

Bu bayram, kalplerinizi sıcaklık, inanç ve barışla doldursun! Kurban Bayramınız kutlu olsun!" dedi.

Çiçek sepetleri, belediye başkanı Erol Mümün, belediye meclisi başkanı Muharrem Muharrem ve Kırcaali HÖH ilçe teşkilatı adına sunuldu.

Kırcaali Haber

Yavorovo'da Fas çekirgelerine karşı tarım dronu kullanılıyor

Yaklaşık 400 dekarlık alan, Çernoçoçene'nin (Yeni-pazar) Yavorovo (Başören) köyü çevresindeki arazilerde Fas çekirgelerine karşı tarım dronu kullanılarak ilaçlandı.

Bitki koruma uzmanları, Çernoçoçene Belediyesine bağlı muhtarlar ve çalışanlarla birlikte zarar gören bölgelerde incelemelerde bulunarak ilaçlama yapılması yönünde talimat verdi.

İlaçlama çalışmaları sabah erken saatlerde başladı. Kullanılan ilaçların arılar için zararsız olduğu bildirildi.

Yavorovo köyündeki hayvan sahiplerine de uyarıda bulunuldu.

Etkilenen alanların çoğunu otlaklar, mera ve çayırılar oluşturuyor.

Tarım dronlarıyla yapılan ilaçlamanın, hassas tek-

noloji sayesinde birçok avantaj sunduğu belirtildi.

Dronların ilaçları püskürttüğü yükseklik, uçak veya helikopterle yapılan havadan ilaçlamaya kıyasla çok daha düşük olduğu için, hem daha az ilaç kullanılıyor hem de ilacın hedef dışı bölgelere yayılma riski azaltılıyor.

Ayrıca dronların sahip olduğu ileri teknoloji çözümleri, sabit yükseklikte uçuş gibi özelliklerle daha yüksek verimlilik sağlıyor.

Hatırlatmak gerekirse, geçen yıl Çernoçoçene Belediyesine bağlı 8 köyde yaklaşık 8500 dekarlık alan, Fas çekirgelerine karşı tarım uçaklarıyla ilaçlanmıştı.

Kırcaali'de Büyük Yatırım Projeleri Kamuoyuna Tanıtıldı

Kırcaali Belediye Başkanı Erol Mümün'ün verdiği basın toplantısında, şehirde hayata geçirilmesi planlanan önemli yatırım projeleri kamuoyuna tanıtıldı. Söz konusu projeler, Avrupa Birliği ve devlet desteğiyle finanse edilerek şehrin sosyal ve fiziki altyapısını geliştirmeyi hedefliyor.

Gençlik Merkezi Projesi

Kırcaali'de kurulacak olan gençlik merkezinin toplam yatırım maliyeti 7.321.959 leva olarak açıklandı. Bu tutarın 2.373.695 levasının Avrupa Birliği tarafından finanse edileceği bildirildi. Proje kapsamında, gençlerin sosyal, kültürel ve eğitim faaliyetlerinde bulunabilecekleri modern bir gençlik merkezi inşa edilecek. Tek katlı ve kısmen iki katlı olarak planlanan yapıda; 100 kişilik çok amaçlı salon, 37 kişilik yatakhane, engelli bi-

reyler için özel konaklama odaları, bilgisayar laboratuvarı, eğitim salonları ve çocuk oyun alanı yer alacak. Ayrıca Kırcaali Turizm Meslek Lisesi öğrencilerinin uygulamalı eğitim alabilmesi amacıyla merkezde konaklama ve eğitim imkânı sağlanacağı belirtildi. Projenin 30 Haziran 2025 tarihi-

ne kadar tamamlanması planlanıyor.

Yaşlı Bakım Evi Projesi

Toplam 3.150.487,58 leva değerindeki proje, Avrupa Birliği tarafından %100 hibe desteğiyle finanse edilecek. Projenin mevcut binanın yenilenmesini, enerji verimliliği tedbirlerinin alınmasını, her

odaya özel banyo ve tuvalet eklenmesini ve erişilebilirliğin artırılmasını kapsadığı ifade edildi. Ayrıca kapasitenin korunması amacıyla 5 kişilik yeni bir binanın inşa edilmesi planlanıyor. Söz konusu projenin 30 Haziran 2026 tarihinde tamamlanması öngörüldü.

Vizrojentsi Semptin-

de Yenileme Projesi

Proje kapsamında, Kırcaali'nin Vizrojentsi semptinde 4.443.164 leva tutarında bir yatırımla kaldırım ve yaya yollarının yenileneceği, modern aydınlatma sistemlerinin kurulacağı ve yeşil alanların iyileştirileceği açıklandı. Bunun yanı sıra çocuk oyun alanları, spor sahaları ve park elemanları gibi sosyal donatı alanlarının da mahalleye kazandırılacağı bildirildi. Projenin, bölgedeki alt-

yapının çağdaş şehircilik standartlarına uygun hale getirilmesini ve mahalle sakinlerinin yaşam kalitesinin artırılmasını amaçladığı ifade edildi.

Belediye Başkanı Erol Mümün, yürütülen projelerin Kırcaali'nin sosyal altyapısını güçlendireceğini ve vatandaşların yaşam koşullarını iyileştireceğini vurgulayarak, projelerin başarıyla tamamlanması için tüm birimlerin koordineli bir şekilde çalışacağını dile getirdi.

Çernooçene Belediyesi Yol Ağını Güçlendirmeye Devam Ediyor

Çernooçene /Yenipazar/ Belediye Başkanı Mühendis Aycan Ahmed ile Bölgesel Kalkınma ve İmar Bakanı İvan İvanov, Yavorovo Köyü sapma yolunun rehabilitasyonu için 791.700 leva tutarında finansman sağlanmasına dair bir anlaşma imzaladı.

Bu anlaşma, Çernooçene – Dyadovsko – Kanyak – Beli Vir – eski Çernooçene – Kırcaali yolu üzerindeki 15 kilometrelik ana yolun kapsamlı onarımının son aşamasının gerçekleştirilmesini mümkün kılacak.

Mevcut yol yapısı, trafik yoğunluğu ve taşıma kapasitesi açısından gerekli standartları karşılamıyordu.

Bu durum, yıllarca sadece geçici çözümler ola-

rak "yamama" çalışmaları yapılmasına neden oldu; ancak zamanla bu çözümler etkisiz ve ekonomik açıdan verimsiz hale geldi.

Çernooçene Belediye Başkanı Mühendis Aycan Ahmed, yol ağının rehabilitasyonunun yerel yönetim için stratejik ve uzun vadeli bir hedef olduğunu vurgulayarak, bu çalışmaların Çernooçene'yi yaşanması ve kendini gerçekleştirme tercih edilen bir yer haline getirmeye yönelik olduğunu belirtti.

Yol yenileme çalışmaları tamamlandığında, Yavorovo köyü sakinleri daha konforlu ve güvenli bir şekilde seyahat edebilecek.

Yolun tamamı temizlenecek, su tahliye kanalları ve hendekler düzenlenecek, yol altyapısı güçlendirilecek ve yeni asfalt dökülecek.

Mühendis Aycan Ahmed, "Bu uzun süredir devam eden sorunu ortadan kaldırarak, bölgede en problemlili kesitlerden biri olan bu yola güvenli ve rahat erişim sağlayacağız" dedi.

Çernooçene Belediyesi, yerleşim yerlerinde yaşam kalitesini artırmak için aktif şekilde çalışmaya devam ediyor ve yol ağının bakım ve onarımı için öncelikli projeleri hayata geçiriyor.

Yenilenmesi gereken yol kesitleri, yerel halkın ihtiyaçları titizlikle analiz edilerek belirleniyor.

Momçilgrad'da Altyapı Projesi İçin Finansman Anlaşmaları İmzalandı

Momçilgrad /Mestanlı/ Belediye Başkanı İlknur Kazım ile Bölgesel Kalkınma ve İmar Bakanı İvan İvanov, iki önemli altyapı projesinin finansman anlaşmalarını imzaladı. Projeler, "Orfey" ve "Sapunovska" mahallelerinin iyileştirilmesini kapsıyor. Yerel yönetimin yaşam koşullarını geliştirme ve kentsel alanı modernize etme yönündeki kararlı politikasının bir parçası.

İlk proje, "Orfey" mahallesinde kapsamlı bir yol, su ve kanalizasyon ağı, kaldırım ve sokak aydınlatması inşasını içeriyor. Projede, 1599,05 metre su hattı, 1077,58 metre kanalizasyon ve 871,04 metre yağmur suyu drenaj hattı yapılması planlanıyor. Amaç sadece altyapıyı geliştirmek değil, aynı zamanda çevrenin korunmasına katkıda bulunmak ve kirliliği önlemek.

İkinci proje ise "Sapu-

novska" mahallesindeki üç sokakta – "Kaptan Petko Voyvoda", "Stara Planina" ve "Çučuliga" sokakları – kapsamlı bir yol yenileme çalışması yapılmasını içeriyor. Kaldırım taşları ve beton bordürler değiştirilecek. Onarım kapsamındaki toplam yol uzunluğu ise 1183 metre olacak.

Bunların yanı sıra belediyenin yatırım prog-

ramına dahil edilen dokuz sokakta daha yol yenileme çalışmaları yapılacak. Bu sokaklar "Osvobođenje", "Hristo Botev", "Aziz Kiril ve Metodiy", "Pazarska", "Georgi Benkovski", "Bir Mayıs", "Kavatsite", "Aleksandır Stamboliyski" ve "Prolet" olarak sıralanıyor. Bu projeler için gerekli planlama belgeleri hazırlandı ve finansman için Tarım

Devlet Fonu'na başvuru yapıldı.

Belediye Başkanı İlknur Kazım, "Bu projelerle daha iyi ve işlevsel bir kentsel ortam yaratmak için önemli bir adım daha atıyoruz. Mahalle mahalle, adım adım Momçilgrad'ı yaşamaya daha uygun bir şehir haline getirmek için kararlı bir şekilde çalışıyoruz" dedi.

Kırcaali Haber

Avrupa'nın son toplama kampı Belene müzeye dönüştürülecek

Bulgaristan'ın kuzeyinde, komşu Romanya ile sınırını oluşturan Tuna Nehri üzerinde bir adada bulunan ve Avrupa'nın son toplama kampı olan Belene'nin müzeye dönüştürüleceği bildirildi.

Belene mağdurları ve yakınları, ülkede 1989'a kadar 45 yıl iktidarda olan eski komünist rejimin 1949-1987 döneminde siyasi muhaliflerini cezalandırmak üzere işlettiği toplama kampı alanında geleneksel anma töreni için bir araya geldi.

Törene katılan Adalet Bakanı Georgi Georgiev, kamp girişinde kurulan anı levhasının açılışını yaptıktan sonra Belene'nin müzeye dönüştürülmesi için devlet tarafından gerekli adımların atıldığını duyurdu.

Georgiev, AA muhabirine yaptığı açıklamada, Belene Kampı'ndan, kimileri hüküm giymemiş 20 bini aşkın mağdurun geçtiğini, onların bir bölümünün burada hayatını kayb ettiklerini söyledi.

Bakan Georgiev, "Hiçbir şey unutulmadı ve biz var olduğumuz sürece Belene'de yaşananlar anlatılacak. İnsan haklarına ve demokrasinin temel değerlerine yapılan saldırılar affedilemez." dedi.

"Bir daha asla totalitarizm olmasın" yazılı anı levhasıyla ulusal hafızanın korunması yönünde

hafızasını korumak için birlikte tedbirler almıştır. Belene'ye 'tarihi kültürel miras' statüsü verilecek, ki bu yıllardır talep edilen ve bizim de geçen haftalarda gereğini yaptığımız bir husustur."

Zamanında komünistlerin yaptığı gibi şaka ya da eleştirel siyasi tutum nedeniyle bir kişinin yargılanmadan ve mahkum edilmeden cezalandırılmasının "kabul edilemez" olduğunu anlatan Georgiev, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bu uygulamalar insan haklarının en açık ihlalidir. Unutmayacağız ve var olduğumuz sürece hatırlayacağız. Gençler bu eski binanın ne olduğunu öğrenmek için buraya geldiklerinde bilgi alacaklar, geçmiş görecekle. Anıt statüsü verilmesi konusundaki

zasyonunu yapan ve ülkenin komünizm dönemini araştıran "Hafza 1945-1989" Vakfı kurucusu, gazeteci Hristo Hristov, Belene'nin müzeye dönüştürülmesi kararının yıllardır beklenen bir müjde olduğunu söyledi.

Anma töreninde konuşan Hristov, eski Sovyetler Birliği'nin (SSCB) etki alanındaki tüm ülkelerdeki benzer mekanların müzelere dönüştürüldüğünü ve komünizmin tarihsel suçlarının o müzelerde insanlara anlatıldığını dile getirdi.

Hristov, "Belene'nin ulusal kültür anıt statüsüne kavuşturulması için 7 yıl önce başlattığımız girişimde nihayet ilerleme kaydedildi. Cesur, siyasi sorumluluk taşıyabilecek politikacılara ihtiyacımız var." dedi.

anma törenine geldiğin belirtti.

Uyanık, "Komünist rejimi döneminde 1984-1989 arasında bu sözde soya dönüş adındaki asimilasyon politikaları çerçevesinde Belene Kampı'nda 550'den fazla soydaşımız tutuldu, işkenceler gördü. Buradaki kampın bir milli anıt statüsüne kavuşturulması ve halka açık bir müze haline dönüştürmesiyle ilgili proje üzerinde çalışılıyor. Kampta yaşanan acıların unutulmamasına, unutturulmamasına çok önem veriyoruz. Bu konuda hem soydaşlarımızın hem ülkemizdeki tüm vatandaşlarımızın ciddi bir duyarlılığı var." ifadelerini kullandı.

Asimilasyon kampanyasının o dönemde Türkiye'de çok büyük ses getirmiş, Türkiye'yi hareketlendirmiş bir konu olduğunu anımsatan Uyanık, "Bugün de yine soydaşlarımız burada olsun, Türkiye'deki ailelerimiz olsun, buradaki kurbanlarımızın aileleri olsun, buradaki acılarına sahip çıkıyorlar. Unutturmamaya çalışıyorlar. Biz de her zaman olduğu gibi yine kendilerinin yanındayız." diye konuştu.

Mağdurların acı dolu anıları hala canlı

Kampın kapatılmasının yıldönümünde anma törenine katılmak için Bulgaristan ve Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde gelen Türk kökenli mağdurlar ve yakınları, asla unutamadıkları acılarını ve beklentilerini AA muhabirine anlattı.

Belene'de 1,5 yıl geçiren Adem Özkan, unuttuğu anıları olduğunu söyledi.

Özkan, "İsimlerimiz

değiştirildikten sonra çocuklarımın gözyaşlarıyla hüngür hüngür, 'Baba bizim adımızı nasıl koruyamadın' dediğini hatırlayınca şu anda da duyulanıyorum. Ağladıklarını hiç unutmuyorum. Yine emniyete götürmek için cipe binmeden önce kızımın bana, 'Baba, gitme, seni bir daha göremeyeceğiz' deyip de ağlayarak bana sarılmasını hiçbir zaman unutamıyorum. Biz burada kaldık ama bizim ailelerimiz için bu çok daha büyük bir işkenceydi." şeklinde konuştu.

Adem Özkan "Asimilasyon kampanyası sırasında Bulgaristan bizim için bir açık cezaevine dönmüştü. Bu açık cezaevinden kurtulmanın yolunun, anavatan Türkiye'ye göç etmek olduğu inancına vardım. Biz mücadele verdik ama Türkiye'miz sayesinde kurtulduk diye düşünüyorum." ifadelerini kullandı.

Belene mağduru Ali Mustafa Hüseyin ise törene oğlu Taner Ali Mustafa ile katıldığını kaydetti.

Hüseyin, zamanında anne babalarının kendilerine verdiği isimlerin zorla değiştirildiğini ve bu isimleri kullanmalarının istendiğini anlattı.

Türk isimlerini kullanmalarına izin verilmediğinin altını çizen Hüseyin, bunlara karşı çıktıklarını için de Ada'ya getirildiklerini söyledi.

Mustafa da babası 1985'te kampa götürüldükten sonra ailecek zor günler yaşadıklarını dile getirdi.

"Üzüldük, ağladık. Kesinlikle babamla görüşemedim." diyen Mustafa, babasıyla 1,5 yılda sadece bir kez görüşebildiğini belirtti.

Mustafa, "O görüşme de birkaç saniye sürdü. Sebebi ise Türkçe konuşuyor olmamızdı. Babam Belene Adası'na, ölüm adasına kapandıktan sonra 12 yaşındayken ancak babamı evde görebildim. Umarım Bulgaristan Türkleri için bu yaşananlar bir daha olmaz." diye konuştu.

"Yeni nesiller Belene'yi görmeli"

Babasıyla kampta bir yılı aşkın kalan Muzaffer Erkan da "Bu sene de geldik anma

törenine, tekrar duyulandık. İnsanın elinde değil, bu kötü geçmişin birtakım anıları var Bulgaristan'da." dedi.

Yeni nesillerin Belene'yi müze olarak görmeleri gerektiğini vurgulayan Erkan, mağdurların kötü anılarını gelecek nesillere aktarabilmesi ve bu insanlık dışı muamelelerin tekrarlanmaması için Belene Toplama Kampı'nın tüm insanlara açık hale getirilmesi gerektiğini söyledi.

Mağdurlardan Mümün Çolakoğlu ise Belene Kampı'nın daha düzenli bir şekilde müzeye çevrilmesi gerektiğine dikkati çekti.

Çolakoğlu, "Karşıdaki beton kolonlara Türk adlarımızı yazacaklardı, yazmadılar. Buranın gençlerimize, gelecek nesillere göstermek için örnek bir yer olması gerekiyor." dedi.

Belene Toplama Kampı

İkinci Dünya Savaşı sonrası eski SSCB ordusunun desteğiyle 1944'te darbeyle iktidara gelen Bulgaristan Komünist Partisi, muhalifleri yargılamak üzere "Halk Mahkemesi" kurmuştu.

Mahkemenin çalışmalarında, 28 bin 630 siyasi muhalif gözaltına alınarak 134 davada yargılanırken, 2 bin 730 kişi idam edilmiş, 12 bin kişi sürgüne yollanmıştı.

Komünist Parti rejimi, binlerce kişiyi ülke genelinde kurduğu toplama kamplarına göndermişti.

Ülkede kurulan 20'den fazla kampın arasında en uzun süre açık kalan Belene Toplama Kampı oldu. 1949'da kurulan kamptan kapatıldığı 1987'ye kadar 20 bin kişinin geçtiği tahmin ediliyor.

Ülkedeki eski komünist rejimin 1984-1989 döneminde Türk ve Müslümanlara karşı uyguladığı asimilasyon kampanyası kapsamında, 550'den fazla Türk ve Müslüman hüküm giymeden Belene Kampı'na sürülmüştü.

Devlet Arşivleri Genel Müdürü Doçent Doktor Mihail Gruev, bu kampta toplamda yaklaşık 1000 kişinin hayatını kaybettiğini belirtmişti. **AA**

bir adım atıldığını belirtti. Georgiev, şunları kaydetti:

"Bulgar tarihinin bu insanlık dışı ve kabul edilemez olayları asla tekrarlanmamalıdır. Adalet Bakanlığı ve hükümet, Belene'nin tarihi

çabaları destekliyoruz. Daha fazla insanın buraya gelebilmesi, neler olduğunu görmesi ve duyması önemli."

Yıllardır beklenen müzeye dönüşüm kararı

Anma törenin organi-

"Acıların unutulmamasına, unutturulmamasına çok önem veriyoruz" Türkiye'nin Sofya Büyükelçisi Mehmet Sait Uyanık, AA muhabirine, Belene Kampı kurbanlarını anmak ve ailelerine destek vermek üzere

Çomakovo köyünde düzenlenen geleneksel maye etkinliği onlarca kişiyi bir araya getirdi

Yaz mevsiminin başlan-gıcında düzenlenen ge-leneksel “maye” şenliği, bu yıl da Momçilgrad’dın /Mestanlı/ Çomakovo kö-yünde coşku ve katılım dolu anlara sahne oldu. Kışla Mahallesi’nde ger-çekleştirilen etkinlik, sa-dece Çomakovo sakin-lerini değil, çevre köyler-den ve kasabalardan da onlarca kişiyi bir araya getirdi. Etkinlik, köy hal-kının kaynaşmasına ve kültürel değerlerin ya-şatılmasına büyük katkı sağladı.

Gelenekler Yaşatılıyor

Maye şenliği, bölge hal-kının yüzyıllardır sürdür-düğü köklü bir gelenek olarak biliniyor. Şenliğin en önemli ritüellerinden biri olarak, kurban kes-iyerek pişirilen etli pilav, tüm katılımcılara ikram

edildi. Bu paylaşım, birlik ve beraberliği pekiştirir-ken, manevi bir atmosfer de oluşturdu.

Resmi Konuklardan Yoğun İlgi

Etkinliğe, Momçilgrad Belediye Meclis Başkanı Ersin Ömer başta olmak üzere, “Cem – Güney Bulgaristan” Derneği Başkanı Mustafa Mus-

tafa, Momçilgrad HÖH Gençlik Kolları Başkanı Ersin Sunay, çevre köyle-rin muhtarları ve belediye meclis üyeleri katıldı. Ko-nuklar, etkinliğin toplum-

sal dayanışma açısından önemini vurgulayarak, kültürel mirasın yaşatıl-masının altını çizdi.

Geleneksel Müzayedede

Şenliğin en heyecanlı anlarından biri ise gele-neksel müzayedede oldu. Katılımcılar, kesilen kur-ban etinin parçaları için açık artırmada birbirleriyle yarıştı. Toplanan gelir-lerin, gelecek yılki maye etkinliğinin hazırlıkları için kullanılacağı belirtildi.

Toplumsal Dayanışma ve Gelecek Nesillere Aktarım

Şenliğin organizatörleri, maye geleneğinin sadece bir yemek etkinliği değil,

aynı zamanda toplumsal bağları güçlendiren ve gelecek nesillere aktarı-lan önemli bir kültürel mi-ras olduğunu vurguladı-lar. Katılımcılar da böylesi bir geleneğin yaşatılma-sından ve köy halkının bir araya gelerek dayanışma göstermesinden duyduk-ları memnuniyeti dile ge-tirdiler.

Bu yılki şenlik, köy hal-kının ortak çabasıyla coşkulu bir şekilde ger-çekleştirilirken, etkinliğin önümüzdeki yıllarda da aynı heyecan ve katılım-la devam edeceği umut ediliyor.

Kırcaali Haber

Bulgaristan Halkı Avro Konusunda Bilgi Eksikliği ve Bölünmüş Görüşler Yaşıyor

Bulgaristan’da yapılan son kamuoyu araştırmaları, halkın ülkenin avro para birimine geçiş sü-re-cine ilişkin ciddi bir bilgi eksikliği yaşadığını ve bu konuda toplumun büyük ölçüde bölünmüş oldu-ğunu ortaya koydu.

Avro’ya Geçişte Bilgi Eksikliği ve Kararsızlık Hakim

“Trend” sosyoloji ajansı-nın gerçekleştirdiği anket sonuçlarına göre, Bul-garistan vatandaşlarının yüzde 55’i Bulgaristan’ın avro para birimine geçiş süreci hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığını belirtirken, yüzde 41’i ise bu konuda bilgi sahibi ol-duğunu ifade etti. Bu du-rum, kamuoyunun önemli bir kesiminin ekonomik entegrasyon süreci ko-nusunda bilinçlendirilmesi gerektiğine işaret ediyor.

Aynı anket, halkın önem-li bir bölümünün Cumhur-başkanı Rumen Radev’in 2026 yılında avroya ge-çiş konusunda referan-dum yapılması önerisini desteklediğini gösterdi. Katılımcıların yüzde 59’u bu girişimi onaylarken, yüzde 31’i ise karşı çıktı. Bu da, karar alma süreç-lerinde halkın katılımını sağlayacak demokratik mekanizmalara olan ilgi-nin sürdüğünü gösteriyor.

Avro’ya Geçiş Konu-sunda Zıt Görüşler

Avroya geçişin zaman-laması konusunda ise kamuoyunda belirgin bir görüş ayrılığı bulunuyor. Anket katılımcılarının

leştirilen ve 18 yaş üstü 1.001 katılımcıyla yüz yüze yapılan yarı stan-dartlaştırılmış görüşme-lere dayanan ankette ise

bulunurken; onu yüzde 6,8 ile “BSP – Obedine-na Levitsa” (Bulgaristan Sosyalist Partisi – Bir-leşik Sol), yüzde 6 ile “İma Takiv Narod” (Böyle Bir Halk Var), yüzde 5,9 ile MEÇ ve yüzde 5,8 ile Ahmed Doğan’ın liderliğindeki DPS (Hak ve Özgür-lükler Hareketi) takip ediyor. “Veliçie” partisi ise yüzde 3,9’luk oran-la baraj altında kalıyor.

Bu sonuçlar, Bul-garistan siyasetinde merkez sağın hâlâ güçlü bir şekilde var-lığını sürdürdüğünü, muhalefet cephesinin ise oldukça parçalı bir ya-pıya sahip olduğunu orta-ya koyuyor.

Sonuç

Avro’ya geçiş sü-re-ci ve siyasi dengeler, Bulgaristan’da hem eko-nomik hem de toplumsal düzeyde geniş yankılar uyandırmaya devam edi-yor. Kamuoyunun büyük kısmının bilgi eksikliği yaşaması, hükümetin ve ilgili kurumların daha yo-ğun bilgilendirme kam-panyaları düzenlemesi gerektiğini gösteriyor. Öte yandan, siyasi tabloda ise geleneksel partilerin gücünü koruduğu, ancak seçmenlerin bir kısmının alternatif siyasi arayışlar içinde olduğu görülüyor.

yüzde 21’i Bulgaristan’ın 2026’dan önce, yani önümüzdeki yıl avroya geçmesi gerektiğini dü-şünürken; yüzde 33’ü ge-çişin daha ileri tarihlerde, önümüzdeki yıllarda ger-çekleştirilmesini istiyor. Öte yandan yüzde 38 gibi yüksek bir oran ise Bulgaristan’ın hiçbir za-man avroya geçmemesi gerektiğini savunuyor. Bu oranlar, ekonomik enteg-rasyon sürecinin toplum nezdinde hala tartışmalı bir konu olduğunu gözler önüne seriyor.

Siyasi Manzara: GERB Gücünü Koruyor, Muha-lefet Dağınık

“24 Çasa” gazetesi tara-fından 12-18 Mayıs 2025 tarihleri arasında gerçek-

Bulgaristan’daki siyasi dengelere dair önemli veriler yer aldı.

Ankete göre, eski Baş-bakan Boyko Borisov’un liderliğindeki GERB par-tisi yüzde 26,2 oy oranı-y-la hâlâ ülkenin en güçlü siyasi partisi konumun-da bulunuyor. GERB’i, yüzde 13,8 oy oranıyla Değişim Devam Ediyor - Demokratik Bulgaris-tan (PP-DB) ittifakı takip ediyor. Üçüncü sırada ise milliyetçi çizgisiyle dikkat çeken “Vızrajdane” (Yeni-den Doğuş) partisi yüzde 13,5 ile yer alıyor.

Dördüncü sırada, yüzde 11,6 oy oranıyla “DPS – Novo Naçalo” (Hak ve Özgürlükler Hareketi – Yeni Başlangıç) partisi

Bulgaristan’da her beş emekliden ikisi asgari maaşla geçiniyor

Bulgaristan’da emeklilerin büyük bölümü düşük maaşlarla yaşam mücadelesi verirken, ülkede yalnızca üç bölgede ortalama emekli maaşları 1000 levayı (yaklaşık 500 avro) aşabiliyor. Ulusal Sigorta Enstitüsü’nün (NOİ) en güncel verilerine göre, Sofya şehri 1135 leva (580 avro) ile ülkenin en yüksek ortalama emekli maaşına sahip böl-gesi konumunda. Sofya’yı Pernik ve Burgas takip ediyor.

Diğer bölgelerdeki maaşlar bu seviyenin oldukça altında kalıyor. Özellikle Razgrad’da ortalama emekli maaşı yalnızca 767 leva (yaklaşık 392 avro) seviyesinde.

Ülkede toplamda 2 milyon 54 binden fazla emekli bulunuyor. Ancak sadece 4 bin 735 kişi, sistemde belirlenen 3400 leva (yaklaşık 1738 avro) tavan maaşına ulaşabiliyor. Buna karşılık,

812 bin 500 emekli — yani toplam emekli nüfu-sunun yaklaşık yüzde 40’ı — yalnızca 580 leva (296 avro) olan asgari emekli maaşıyla geçinmeye çalışıyor. Bu uçurum, emeklilik sisteminin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal dengesizlikleri gözler önüne seriyor.

Nüfusun yaşlanması, gençlerin yurt dışına göç etmesi ve bölgeler arası kalkınma farkları, Bul-garistan’daki emeklilik sistemine yönelik baskıyı artırıyor. Uzmanlar, sistemin sürdürülebilirliği ve sosyal adaletin sağlanması açısından acil reform-lara ihtiyaç duyulduğunu belirtiyor.

Kamuoyunda, düşük gelirli emekliler için des-teklerin artırılması, maaş dengesizliklerinin gi-derilmesi ve bölgesel farkların azaltılmasına yö-nelik beklentiler giderek yükseliyor. Hükümetin önümüzdeki dönemde bu yönde adımlar atması bekleniyor.

AB Komisyonu Raporu: Bulgaristan, 2026'da Avro'ya Geçiyor

Avrupa Komisyonu tarafından açıklanan Yakınsama Raporu'na göre Bulgaristan, enflasyon dahil tüm Maastricht kriterlerini karşılayarak Avro'ya geçiş için gerekli tüm ekonomik

ve hukuki koşulları sağlamış durumda. Buna göre, Bulgaristan 1 Ocak 2026 tarihinden itibaren Avro Bölgesi'ne katılmaya hazır olduğunu resmen ilan etti. Raporda, Bulgaristan'ın özel-

likle fiyat istikrarı, kamu maliyesi dengesi, uzun vadeli faiz oranları ve döviz kuru istikrarı gibi kriterlerde önemli ilerleme kaydettiği vurgulandı. Enflasyon oranının Maastricht kriterlerini

karşılacak seviyeye gerilediği ve ülkenin mali disiplini sağlamlaştırdığı ifade edildi.

Bu gelişme ile birlikte Bulgaristan, Avro Bölgesi'ne katılan 21. AB üyesi devlet olacak. Bulgaristan'ın Avro'ya geçiş süreci, Avrupa Merkez Bankası ve Avrupa Komisyonu ile yürütülen teknik ve hukuki hazırlıkların ardından son aşamaya ulaştı.

Bulgaristan Maliye Bakanı yaptığı açıklamada, "Avro'ya geçiş, Bulgaristan için tarihi bir dönüm noktasıdır. Bu süreç, ekonomimizin daha da güçlenmesini sağlayacak ve Avrupa'nın mali entegrasyonuna tam olarak katılmamızı mümkün kılacaktır" dedi.

Avrupa Komisyonu yetkilileri ise Bulgaristan'ın reform sürecindeki kararlılığı ve ekonomik istikrarı sayesinde Avro Bölgesi'ne güvenle katılmaya hazır olduğunu belirtti. 1 Ocak 2026 tarihi itibarıyla Bulgaristan'daki Leva para birimi tedavülden kalkacak ve Avro, resmi para birimi olarak kullanılmaya başlanacak.

Ekonomistler, Bulgaristan'ın Avro'ya geçişinin, ülkede yatırım ortamını güçlendireceğini ve ticaret hacmini artıracaklarını öngörüyor. Ayrıca, Bulgaristan'ın Avro Bölgesi'ne dahil olmasıyla birlikte AB içindeki ekonomik ve mali uyumun daha da pekişeceği yorumları yapılıyor.

Kırcaali Bölge Müftülüğü'nden Çanakkale'ye Anlamli Ziyaret

Kırcaali Bölge Müftülüğü tarafından 31 Mayıs 2025 tarihinde, tarihi ve manevi değeri büyük olan Çanakkale Şehitliği'ne bir gezi düzenlendi. İki otobüsle gerçekleştirilen organizasyonda, aralarında gençlerin ve yetişkinlerin de bulunduğu 100 kişilik grup, uzman

rehberler eşliğinde Çanakkale'nin şanlı tarihine tanıklık etti.

Şehitlikler, tarihi savaş alanları ve anıtların ziyaret edildiği program boyunca katılımcılar duygu dolu anlar yaşadı. Rehberler tarafından verilen bilgilerle, 1915

Çanakkale Zaferi'nin önemi ve aziz şehitlerimizin fedakârlıkları bir kez daha derinlemesine idrak edildi.

Geziye katılanlar, böylesine anlamlı bir organizasyonda bulunmaktan büyük memnuniyet duyduklarını ifade ettiler. Manevi atmosferin hâkim olduğu ziyaret, gençlerin tarih bilinci kazanmasına da vesile oldu.

Kırcaali Bölge Müftüsü Basri Eminefendi, bu anlamlı gezinin gerçekleşmesinde emeği geçen herkese teşekkür ederek, Çanakkale ruhunun yaşatılmasının önemine vurgu yaptı ve müftülük olarak, genç nesillere milli ve manevi değerleri aktarmak adına benzeri etkinlikleri sürdürmeye devam edeceğini ifade etti.

Bulgaristan'da Türk Kahvaltısı Tanıtıldı

UNESCO'nun ilan ettiği Dünya Kahvaltısı Günü vesilesiyle Türkiye'nin Sofya Büyükelçiliği Konutu'nda geleneksel Türk mutfağı kahvaltısının tanıtımı yapıldı.

Bulgaristan Dışişleri Bakan Yardımcısı Mariya Angelieva ve Sofya'da görevli birçok ülkenin büyükelçisinin katıldığı

Tanıtım için özel olarak davet edilen Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Gökçeada Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü öğretim görevlisi şef Zeynep Ceren Akkök, AA muhabirine yaptığı açıklamada, Türk kahvaltısının tanıtılmasının çok önemli olduğunu söyledi.

ettiklerini belirten Akkök, şunları kaydetti:

"Bugün burada en özellikli ürünümüz mıhlama. Mıhlamayı yaparken yine yöresel peynirlerimizden faydalandık. Onları reçetemize dahil ettik. İkinci ve yine çok dikkati çeken ürünümüz zeytin salatası oldu. Zeytin salatası da özellikle Hatay ve

sunumun ev sahipliğini yapan Türkiye'nin Sofya Büyükelçisi Mehmet Sait Uyanık, "Kahvaltı, Türk yemek kültürünün en önemli öğünü olarak kabul ediliyor. Burada, Türkiye'nin birçok yöresinin özgün yemek türlerinin örneklerini göreceğiz ve tadacaksınız." dedi.

Akkök, "Burada birçok üst düzey kişiye kahvaltımızı sunmak ve onlardan pozitif tepkiler almak bizler için çok kıymetli." ifadelerini kullandı.

Başta peynir çeşitleri olmak üzere ürünlerin çoğunu Çanakkale, Edirne, Hatay, Antakya ve Gaziantep yörelerinden temin

Antakya bölgesinde çok bilinen bir kahvaltılık ürün."

Kahvaltıda ayrıca menemen, gözleme, Türk sucuğu, pişi, sigara böreği, pastırma, su böreği ve katmer gibi Türk mutfağını temsil eden yemek örnekleri de sunuldu.

Anadolu Ajansı

"ONER TRANS" LTD

Kardzhali; GSM: 088 574 9339

Genel Yayın Yönetmeni: Müzekki AHMED; Yazı İşleri Sorumlusu: Sebahat NECİB; Muhabir: Nilgün APTİ; Adres: Kırcaali, 6600, "Momçil Voyvoda" Sokağı, No: 3; e-mail: kircaalihaber@gmail.com; www.kircaalihaber.com GSM.: +359 877 40 36 38 ISSN 1313 - 6925

Вестник „КЪРДЖАЛИ ХАБЕР“ Гл. редактор: Мюзекки АХМЕД; Редактор: Себахат НЕДЖИБ; Репортер: Нилгюн АПТИ. Адрес на редакцията: Гр. Кърджали, 6600; Ул. "Момчил Войвода" №3; Издава: „СЕНИ МЕДИЯ“ ЕООД;

